

Programación Docente de TROMPA – Historia dos instrumentos

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA											HISTORIA DOS INSTRUMENTOS										
ESPECIALIDAD			INTERPRETACIÓN								ITINERARIO			TROMPA							
CARÁCTER			B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES			Colectiva							
DEPARTAMENT O			VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO			Juan Carlos Díaz Álvarez							
CURSOS			1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA			Enrique Lorenzo Vila							
CUADRIMESTRE			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase			1							
ETCS/ CUADRIMESTRE								3			Observacións										
DOCENTES			NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB					TITORÍA								
			Enrique Lorenzo Vila					enriquelorenzo@csmvigo.com													

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo da evolución histórica do instrumento propio e os afíns a este. Coñecemento das características construtivas, funcionamento acústico e posibilidades técnicas e expresivas con relación ao repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13
XERAIS	X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25
ESPECÍFICAS	EI2, EI4, EI6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
Coñecer a orixe e evolución dos instrumentos de vento metal	T1, T2, T4, T6, T10, X9, X10, X14, X20, EI2, EI4, EI6
Estudar a progresión técnica e estilística das distintas épocas	T1, T2, T3, T4, X9, X10, X14, EI2, EI4, EI6
Coñecer todas as familias instrumentais do vento metal e as súas características	T1, T2, T8, T13, X9, X10, X12, X20, X25, EI2, EI4, EI6
Estudar e coñecer o repertorio máis representativo	T1, T2, T6, T7, X10, X12, X15, EI2, EI4, EI6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Coñecemento da orixe e evolución dos instrumentos de metal	Estudo da orixe, evolución, características sonoras dos instrumentos de vento metal	4

II	Coñecemento das características constructivas	Características constructivas, válvulas, varas e pistóns	3
III	Coñecemento das distintas innovacións aplicadas ao instrumento	Avances aplicados á industria dos instrumentos de vento metal	3
IV	Coñecemento dos distintos fabricantes ao longo da historia	Estudo dos datos históricos	3
V	Coñecemento das características acústicas do instrumento	Estudo do fenómeno acústico nos instrumentos de vento metal	3
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial	Clases prácticas Traballo académico						16			
Non presenciais	Traballo persoal						74			
Total de horas cuadrimestrais							90			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRICIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Actividade encamiñadas a explicación e comprensión dos diferentes temas da materia. Traballo con fontes bibliográficas e fontes de información na web. Esta actividade farase presencial, e no suposto de que por normativa Covid sexa non presencial, farase polos medios telemáticos que mellor se adaten ao alumnado en cada caso.
Traballo académico	Presentación dun traballo académico proposto polo profesor dentro da temática da materia, na que o alumn@ mostrará unha introducción, unha argumentación teórica da temática con ilustracións gráficas e fotográficas, bibliografía empregada e aportacións persoais.
Traballo persoal	O traballo persoal será o tempo empregado polo alumn@ para a preparación da materia que se verá reflexado na calidade do traballo académico e nas aportacións nas clases prácticas

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Clases	Atención, comprensión e participación na aula. Realizar tarefas sobre a familia instrumental e a súa evolución ao longo da historia e de diferentes estilos musicais, así como as distintas formas constructivas do instrumento e innovacións acontecidas.	50%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25, E12, E14, E16
Traballo académico	Demostrar os coñecementos relativos á orixe e desenvolvemento común dos diferentes instrumentos de vento metal, das diferentes familias instrumentais, instrumentos afíns, as súas características e da progresión técnica e estilística das distintas	50%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15,

	épocas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento metal dende o barroco ata os nosos días .Presentación dun traballo académico proposto polo profesor dentro da temática da materia, na que o alumn@ mostrará unha introducción, unha argumentación teórica da temática con ilustracións gráficas e fotográficas, bibliografía empregada e aportacións persoais.		X20, X25, EI2, EI4, EI6
--	---	--	-------------------------

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Demostrar os coñecementos relativos á orixe e desenvolvemento común dos diferentes instrumentos de vento metal, das diferentes familias instrumentais, instrumentos afíns, as súas características e da progración técnica e estilística das distintas épocas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento metal dende o barroco ata os nosos días.	100%	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13, X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25, EI2, EI4, EI6

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993

DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998

ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986

CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

TARR, E.: The trumpet Basel. The Brass Press

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA – Instrumento principal

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa)										
ESPECIALIDADE	Composición, Pedagogía e Produción e Xestión							ITINERARIO	Composición, Pedagogía e Produción e Xestión	
CARÁCTER	Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Individual	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Juan Carlos Díaz Álvarez	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Enrique Lorenzo Vila
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	6	6	6	6	6	6	---	---	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Enrique Lorenzo Vila				enriquelorenzo@csmvigo.com					
	Óscar Davila Mariño				oscardavila@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTO S PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver capacidades artística, musical e técnica da trompa.	T3, T6, T13, X3, X6, EI1, EI4
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, EI2, EI5
Abordar a interpretación do repertorio de trompa aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e estéticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, EI1, EI10
Preparar, controlar e desenvolver a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible.	T3, T15, X11, X13,

	EI4, EI5
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, EI6, EI10
Aplicar ao repertorio solista os criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, EI2, EI4
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, EI5, EI6
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, EI2, EI6

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Desenvolvemento da técnica para trompa	Abordar a execución técnica da trompa en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dixitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (10 minutos)
II	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (20 minutos)
III	Estudo do repertorio solista para trompa	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
IV	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2
V	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	3 (10 minutos)
Total de sesións por cuadrimestre			17

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial, semipresencial ou telemática	Clases prácticas	18	18	18	18	18	18			Este tipo de actividade con carácter de pre-relación, adaptase en función da situación requirida polas autoridades en cada momento do curso.
	Audicións	1	1	1	1	1	1			
	Titorías	1	1	1	1	1	1			
Non presenciais	Traballo persoal	160	160	160	160	160	160			
Total de horas cuadrimestrais		180	180	180	180	180	180			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso.

Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 10 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIA S AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	TODAS
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 2 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIA S AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 8 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) I

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 3º cadernos dos 200 estudos (estudos 1 ao 10); KLING, H.: 40 estudos (estudos 1 ao 5);. **Repertorio solista:** MOZART, W.A.: Concerto nº 3 Kv. 447

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) II

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 3º cadernos dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 6 ao 10);. **Repertorio solista:** BEETHOVEN, L.: Sonata Op. 17

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) III

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 4º caderno dos 200 estudos (estudos 1 ao 10) KLING, H.: 40 estudos (estudos 11 ao 15);. **Repertorio solista:** DUKAS, P.: Villanelle

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) IV

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 4º caderno dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 16 ao 20);. **Repertorio solista:** STRAUSS, R.: Concerto nº 1 Op. 11

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) V

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 96. Intervalos de 7ª e 8ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 5º caderno dos 200 estudos (estudos 1 ao 10); KLING, H.: 40 estudos (estudos 21 ao 30). **Repertorio solista:** SAINT-SAËNS, C.: Morceau de concert

INSTRUMENTO PRINCIPAL (Trompa) VI

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 96. Intervalos de 7ª e 8ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 5º Caderno dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 31 ao 40). **Repertorio solista:** SCHUMANN, R.: Adagio e allegro

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994
BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993
DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998
ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986
FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales
HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA – Pedagogía e didáctica instrumental

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA	PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL									
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO		TROMPA
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES		Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO		Juan Carlos Díaz Álvarez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Enrique Lorenzo Vila
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Enrique Lorenzo Vila				enriquelorenzo@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T15
XERAIS	X5, X10, X19, X24, X25, X26
ESPECÍFICAS	EI6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
1. Coñecer a orixe e evolución dos diversos sistemas pedagóxicos.	T2, T4, X10, X24, EI6
2. Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, T4, X10, X24, EI6
3. Estudar evolución da metodoloxía dos instrumentos de Vento-Metal nas distintas épocas.	T4, T8, X10, X25, EI6
4. Coñecer a lexislación actual que regula o ensino musical.	T4, T15, X19, X26, EI6
5. Investigar a metodoloxía e pedagogía no ámbito do ensino actual	T4, T15, X5, X19, EI6
6. Programacións didácticas e unidades curriculares	T3, T4, X5, X19, X25, EI6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Coñecemento da orixe e evolución dos diversos sistemas pedagóxicos	1.1 Estudo do orixe dos sistemas pedagóxicos mais importantes 1.2 Estudo da evolución dos sistemas pedagóxicos	2
II Estudo da evolución da metodoloxía dos instrumentos de	2.1 Estudo dos diferentes aspectos metodolóxicos de cada país 2.2 Estudo da evolución pedagóxica do ensino dos instrumentos de Vento-Metal	2

	Vento-Metal nas distintas épocas	2.3 Estudo da evolución metodolóxica na historia dos instrumentos de Vento-Metal	
III	Investigación da metodoloxía y pedagogía no ámbito do ensino actual	3.1 Coñecemento da pedagogía y metodoloxía actual no ámbito de Galicia 3.2 Coñecemento da pedagogía actual no ámbito nacional 3.3 Coñecemento da pedagogía actual en distintos países	2
IV	Coñecemento da lexislación actual que regula o ensino musical	4.1. Estudo das leis e reais decretos que rexen os ensinos musicais 4.2. Lexislación no ámbito dos conservatorios de música	3
V	Programacións didácticas	5.1. Coñecemento das programacións didácticas dos Conservatorios de Galicia 5.2. Elaboración dunha programación didáctica	4
VI	Unidades didácticas	6.1. Coñecemento das unidades didácticas 6.2. Elaboración dunha unidade didáctica	3
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial	Clases prácticas Traballos							16 2		
Non presenciais	Traballo persoal							72		
Total de horas cuatrimestrais								90		

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizárase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Trátase de actividades encamiñadas a explicación dos contidos técnicos e métodos a practicar nas diferentes sesións, e tamén as actividades de explicación dos libros e fontes coas que traballaremos. Exposición e explicación dos contidos por parte do docente. Instrucións sobre fontes de información para o estudo da literatura.
Traballos	Traballos a presentar polo alumn@ da materia e propostos polo profesor. Elaboración dunha programación didáctica segundo as instrucións do profesor. Elaboración dunha unidade didáctica segundo as instrucións do profesor.
Traballo persoal	Tempo de investigación de información adicional ao traballo de aula propostos polo profesor. Tempo de elaboración dos traballos propostos polo profesor.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Clases prácticas	Atención, comprensión e participación na clase. Realizar tarefas sobre a familia instrumental e a súa evolución didáctica ao longo da historia e de diferentes estilos musicais, así como as distintas escolas do instrumento e innovacións acontecidas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento-metal dende o barroco ata a actualidade.	40%	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, E16
Traballo académico	Elaboración dunha programación didáctica de grado elemental e medio da especialidade de trompa dun conservatorio de Galicia.	60%	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, E16

	Elaboración dunha unidade didáctica elexida polo alumno e que garde relación coa programación didáctica presentada.		
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	1. Demostrar os coñecementos relativos á orixe e evolución dos sistemas pedagóxicos. 2. Demostrar o coñecemento das características metodolóxicas do ensino da trompa. Demostrar o coñecemento da pedagogía e metodoloxía no ámbito de Galicia. 3. Coñecemento da lexislación vixente referida ao ensino da trompa nos conservatorios.	40%	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, E16
Traballo académico	Presentación dunha programación didáctica de grado elemental e medio da especialidade de trompa dun conservatorio de Galicia. Presentación dunha unidade didáctica elexida polo alumno e que garde relación coa programación didáctica presentada.	60%	T1, T2, T3, T4, T8, T15, X5, X10, X19, X24, X25, X26, E16
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
8. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
9. Bibliografía, materiais e documentos			
BOURGUE, D.: A trompa. Madrid: alianza Música, 1986			
ZARZO, V.: Estudo analítico da literatura de trompa			
ZARZO, V.: Grandes trompistas do pasado			
ZARZO, V.: Escolas de trompa			
CEBRIÁ, P., ORTEGA, R.J., FERNÁNDEZ, J.E.: A clase colectiva para instrumentos de vento. Fundamentos básicos para a súa programación, orientación e avaliación. Mundimúsica Garijo. Madrid 1996			
ESCRIBANO, A.: Aprender a ensinar, fundamentos de didáctica xeral. Universidade de Castela A Mancha. Cuenca 2008			
JURADO, J.: Guía para a programación didácticas e as unidades didácticas. Dos Acordes			
LOZANO, J.: Bases psicolóxicas e deseño curricular para o grado elemental de música.			
MICHEL, U.: Atlas de Música. alianza música, 1992.			
Lexislación dos conservatorios de Galicia			
10. Observacións			
Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.			

Programación Docente de TROMPA – Segundo instrumento

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA											SEGUNDO INSTRUMENTO (Trompa)										
ESPECIALIDADE			Composición, Pedagogía e Produción e Xestión								ITINERARIO			Composición, Pedagogía e Produción e Xestión							
CARÁCTER			Obrigatoria específica								TIPO DE CLASES			Individual							
DEPARTAMENTO			VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO			Juan Carlos Díaz Álvarez							
CURSOS			1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA			Enrique Lorenzo Vila							
CUADRIMESTRE			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase			1							
ETCS/ CUADRIMESTRE			3	3	3	3	---	---	---	---	Observacións										
DOCENTES			NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB					TITORÍA								
			Enrique Lorenzo Vila					enriquelorenzo@csmvigo.com													

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13, T15
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver capacidades artística, musical e técnica da trompa.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de trompa aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e estéticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E10
Preparar, controlar e desenvolver a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E10
Aplicar ao repertorio solista os criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Desenvolvemento da técnica para trompa	Abordar a execución técnica da trompa en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dicitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (10 minutos)
II	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (20 minutos)
III	Estudo do repertorio solista para trompa	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
IV	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2
V	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	3 (10 minutos)
Total de sesións por cuatrimestre			17

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial, semipresencial ou telemática	Clases prácticas Audicións	17 2	17 2	17 2	17 2	17 2	17 2			Este tipo de actividade con carácter de pre-relación, adaptase en función da situación requerida polas autoridades en cada momento do curso.
Non presenciais	Traballo persoal	71	71	71	71	71	71			
Total de horas cuatrimestrais		90	90	90	90	90	90			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dicitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 10 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuatrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos	50%	TODAS

	musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	TODAS
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 2 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 8 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 10 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

No suposto de que o tipo de actividade docente sexa telemática, o alumnado fará as audicións e exames correspondentes dunha maneira de retransmisión en directo e grabación audiovisual simultánea das partes instrumentais solista. O alumnado enviará a grabación ao titor ao rematar a retransmisión.

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

SEGUNDO INSTRUMENTO (Trompa) I

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 3º cadernos dos 200 estudos (estudos 1 ao 10); KLING, H.: 40 estudos (estudos 1 ao 5);. **Repertorio solista:** MOZART, W.A.: Concerto nº 3 Kv. 447

SEGUNDO INSTRUMENTO (Trompa) II

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 3º cadernos dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 6 ao 10);. **Repertorio solista:** BEETHOVEN, L.: Sonata Op. 17

SEGUNDO INSTRUMENTO (Trompa) III

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 4º caderno dos 200 estudos (estudos 1 ao 10) KLING, H.: 40 estudos (estudos 11 ao 15);. **Repertorio solista:** DUKAS, P.: Villanelle

SEGUNDO INSTRUMENTO (Trompa) IV

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 4º caderno dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 16 ao 20);. **Repertorio solista:** STRAUSS, R.: Concerto nº 1 Op. 11

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994

BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993

DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998

ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA - TCCORP

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA											TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL										
ESPECIALIDADE		INTERPRETACIÓN								ITINERARIO		TROMPA									
CARÁCTER		B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES		Colectiva									
DEPARTAMENTO		VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO		Juan Carlos Díaz Álvarez									
CURSOS		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA		Enrique Lorenzo Vila									
CUADRIMESTRE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase		1									
ETCS/ CUADRIMESTRE					2					Observacións											
DOCENTES		NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB					TITORÍA									
		Enrique Lorenzo Vila					enriquelorenzo@csmvigo.com														

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e funcionamento do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	E14, E16, E18, E110

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
Ser conscientes da maneira que usamos o corpo	T6, T11, T13, X24, X25, E18, E110
Disminuír a tensións físicas e psíquicas sen que diminúa a atención sensorial	T1, T2, X8, X21, E14, E18
Coñecer a anatomía e fisioloxía do aparato respiratorio	T2, T13, X21, X25, E14, E110
Coñecer a anatomía do sistema musculo-esquelético como premisa para mellorar os movementos empregados para tocar o instrumento	T1, T2, T3, X24, X25, E14, E16, E110
Coñecer, practicar e profundizar nas distintas técnicas xerais de respiración	T3, T7, T15, X8, X24, E14

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Anatomía do corpo human 1.1. O aparato locomotor 1.2. O sistema nervioso	3
II	Anatomía do aparato respiratorio 2.1. As fosas nasais 2.2. A farinx, larinxe e traquea 2.3. Os bronquios 2.4. Os pulmóns 2.5. outros elementos: a pleura, osos, músculos intercostais...	3

III	A circulación e fisioloxía pulmonar	3.1. mecanismo de ventulación pulmonar 3.2. Volumenes e capacidades 3.3. Intercambio gaseoso (hematosis)	3
IV	O diafragma	4.1. Funcións do diafragma para unha correcta respiración 4.2. Exercicios de fortalecemento abdominal	3
V	A tono	5.1. Exercicios para mellorar o rendimento do músico	4
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presencial	Clases prácticas Exposición				28 4					
Non presenciais	Traballo persoal				28					
Total de horas cuatrimestrais					60					

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizárase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Actividades encamiñadas á explicación dos exercicios técnicos e métodos a practicar nas diversas sesión.
Exposición	Exposición de cada un dos temas dos contidos sen desligar aspectos técnicos dos musicais.
Traballo persoal	Consulta bibliográfica e procura de información adicional ao traballo de aula.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Demostrar a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe. Atención, comprensión e participación na aula.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10
Traballo académico	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo humano no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo humano no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11, T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E10

EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo human no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11,T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E110
Audición	Interpretar públicamente obras solistas cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	T1, T3, T2, T6, T7, T11,T13, T15, X8, X21, X24, X25, E14, E16, E18, E110
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
8. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRICIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
9. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			
BOURGUE, D.: Technicor, volúmenes I, II, III, IV, V e VI			
FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales			
ROSSET, J., FÁBREGAS, S.: A tono. exercicios para mellorar o rendemento do músico. Barcelona: Editorial Paidotribo, 2005			
REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS			
BERNSTEIN, L.: El Maestro invita a un concierto. Madrid: Siruela, 2009			
COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994			
BENNET, Roy: Una breve historia de música			
HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984			
10. Observacións			
Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.			

Programación Docente de TROMPA I – IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		INSTRUMENTO (I – IV)					
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN						ITINERARIO
CARÁCTER	B) Obrigatoria						TIPO DE CLASES
DEPARTAMENTO	VENTO METAL						XEFE/A DO DEPARTAMENTO
CURSOS	1.º curso	2.º curso					COORDINADOR/A DA DISCIPLINA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV			Horas de clase
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9			Observacións
DOCENTES	NOME E APELIDOS			MAIL/TEL/WEB			TITORÍA
	Enrique Lorenzo Vila			enriquelorenzo@csmvigo.com			

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
Perfeccionar na súa totalidade as capacidades artística, musical e técnica da trompa.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de trompa aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e esteticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E10
Preparar, controlar e dominar a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a tarefa de concertista.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E10
Aplicar ao repertorio solistaos criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Dominio da técnica para trompa	Dominio na execución técnica da trompa en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dicitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (20 minutos)
II	Dominio das diferentes convencións interpretativas de tódalas épocas	Estudo de exercicios de trinos, triple e dobre picado, dobles sons, diferentes ornamentacións e aplicación práctica de efectos sonoros de vangarda (glissandi, frullato, voz e sons simultáneos, bouché, sordinas), así como dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	14 (30 minutos)
III	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (10 minutos)
IV	Estudo do repertorio solista para trompa	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
V	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2 (20 minutos)
VI	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	2 (20 minutos)
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		OBSERVACIÓNS			
		I	II	III	IV				
Presencial	Clases prácticas	24	24	24	24				
	Audicións	4	4	4	4				
	Titorías	2	2	2	2				
Non presenciais	Traballo persoal	240	240	240	240				
Total de horas cuatrimestrais		270	270	270	270				

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana. Esta revisión farase presencial, e no suposto de que por normativa Covid sexa non presencial, farase polos medios telemáticos que mellor se adaten ao alumnado en cada caso.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dicitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 20 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuatrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 15 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

	programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

TROMPA I

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicio de preparación dos trinos. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 5º cadernos dos 200 estudos (estudos 1 ao 10); KLING, H.: 40 estudos (estudos 1 ao 10); BOZZA, E.: 18 estudos en forma de improvisación (estudos 1 ao 9); GALLAY, F.: 40 preludios para trompa. **Repertorio solista:** BEETHOVEN, L.: Sonata Op. 17; MOZART, W.A.: Concerto nº 3 Kv. 447; DUKAS, P.: Villanelle

TROMPA II

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 80. Intervalos de 3ª e 4ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicio de preparación aos trinos. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 5º cadernos dos 200 estudos (estudos 11 ao 20); KLING, H.: 40 estudos (estudos 11 ao 20); BOZZA, E.: 18 estudos en forma de improvisación (estudos 10 ao 18); GALLAY, F.: 40 preludios para trompa. **Repertorio solista:** ARNOLD, M.: Fantasy for horn; STRAUSS, R.: Concerto nº 1 Op. 11; SAINT-SAËNS, C.: Morceau de concert

TROMPA III

Técnica: Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 96. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicios de triple picado. **Métodos:** BELLOLI, A.: Estudos progresivos (estudos 1 ao 4); KLING, H.: 40 estudos (estudos 21 ao 30); BITSCH, M.: 12 estudos para trompa (estudos 1 ao 6); FRANZ, O.: 10 estudos concertantes (estudos 1 ao 5); ZARZO, V.: 17 estudos de contraste (estudos 1 ao 9). **Repertorio solista:** TELEMANN, G.P.: Concerto en Re; MOZART, W.A.: Concerto nº 2 Kv. 417; FRANCAIX, J.: Divertimento

TROMPA IV

Técnica: Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 96. Intervalos de 5ª e 6ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicios de dobre picado. **Métodos:** BELLOLI, A.: Estudos progresivos (estudos 5 ao 8); KLING, H.: 40 estudos (estudos 31 ao 40); BITSCH, M.: 12 estudos para trompa (estudos 7 ao 12); FRANZ, O.: 10 estudos concertantes (estudos 6 ao 10); ZARZO, V.: 17 estudos de contraste (estudos 10 ao 17). **Repertorio solista:** HAYDN, J.: Concerto nº 1 en Re; SCHUMANN, R.: Adagio e allegro; BOZZA, E.: En foret

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ROSEN, Charles: O estilo clásico: Haydn, mozart, Beethoven. Madrid: Alianza Música, 1986
COPLAND, Aaron: Como estudiar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994
BENNET, Roy: Una breve historia de música
BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993
DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998
ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986
CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934
FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales
HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		INSTRUMENTO (VIII)									
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	TROMPA	
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Juan Carlos Díaz Álvarez	
CURSOS							4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Enrique Lorenzo Vila		
CUADRIMESTRE								VIII	Horas de clase	1,5	
ETCS/ CUADRIMESTRE								12	Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	Enrique Lorenzo Vila				enriquelorenzo@csmvigo.com						

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	A superación académica dos coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
Perfeccionar na súa totalidade as capacidades artística, musical e técnica da trompa.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de trompa aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e estéticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E10
Preparar, controlar e dominar a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a tarefa de concertista.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E10
Aplicar ao repertorio solistaos criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Dominio da técnica para trompa	Dominio na execución técnica da trompa en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dicitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (20 minutos)
II	Dominio das diferentes convencións interpretativas de tódalas épocas	Estudo de exercicios de trinos, triple e dobre picado, dobles sons, diferentes ornamentacións e aplicación práctica de efectos sonoros de vangarda (glissandi, frullato, voz e sons simultáneos, bouché, sordinas), así como dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	14 (30 minutos)
III	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (10 minutos)
IV	Estudo do repertorio solista para trompa	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
V	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2 (20 minutos)
VI	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	2 (20 minutos)
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE								4.º curso		OBSERVACIÓNS
									VIII	
Presencial	Clases prácticas								24	
	Audicións								4	
	Titorías								2	
Non presenciais	Traballo persoal								300	
Total de horas cuatrimestrais									330	

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana. Esta revisión farase presencial, e no suposto de que por normativa Covid sexa non presencial, farase polos medios telemáticos que mellor se adaten ao alumnado en cada caso.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dicitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 20 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuatrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 15 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

	programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

TROMPA VII

Técnica: Coñecemento e práctica da interpretación da trompa natural. **Métodos:** ZARZO, V.: 18 estudos novos (estudos 1 ao 18); BOURGUE, D.: Suites de Bach (suites 1 a 3). **Repertorio solista:** STRAUSS, R.: Concerto nº 2 en mi b maior; GLIERE, R.: Concerto Op. 91. **Repertorio con trompa natural:** BEETHOVEN, L.: Sonata Op. 17; MOZART, W.A.: Concerto nº 3 Kv. 447.

TROMPA VIII

Técnica: Coñecemento e práctica da interpretación da trompa natural. **Métodos:** BOURGUE, D.: Suites de Bach (suites 4 a 6). **Repertorio solista:** ARNOLD, M.: Concerto nº 2; TOMASI, H.: Concerto. **Recital:** Preparación e audición dun recital con obras representativas da literatura da trompa escollidas polo alumnado.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ROSEN, Charles: O estilo clásico: Haydn, mozart, Beethoven. Madrid: Alianza Música, 1986
 COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994
 BENNET, Roy: Una breve historia de música
 BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993
 DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998
 ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986
 CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934
 FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales
 HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA V – VII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		INSTRUMENTO (V – VII)											
ESPECIALIDADE		INTERPRETACIÓN						ITINERARIO		TROMPA			
CARÁCTER		B) Obrigatoria						TIPO DE CLASES		Individual			
DEPARTAMENTO		VENTO METAL						XEFE/A DO DEPARTAMENTO		Juan Carlos Díaz Álvarez			
CURSOS						3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA		Enrique Lorenzo Vila	
CUADRIMESTRE						V	VI	VII		Horas de clase		1,5	
ETCS/ CUADRIMESTRE						10	10	10		Observacións			
DOCENTES		NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB					TITORÍA	
		Enrique Lorenzo Vila					enriquelorenzo@csmvigo.com						

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	A superación académica dos coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
Perfeccionar na súa totalidade as capacidades artística, musical e técnica da trompa.	T3, T6, T13, X3, X6, E11, E14
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, E12, E15
Abordar a interpretación do repertorio de trompa aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e esteticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, E11, E10
Preparar, controlar e dominar a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a tarefa de concertista.	T3, T15, X11, X13, E14, E15
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, E16, E10
Aplicar ao repertorio solistaos criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15, X1, X3, E12, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, E15, E16
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, E12, E16

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Dominio da técnica para trompa	Dominio na execución técnica da trompa en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dixitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (20 minutos)
II	Dominio das diferentes convencións interpretativas de tódalas épocas	Estudo de exercicios de trinos, triple e dobre picado, dobles sons, diferentes ornamentacións e aplicación práctica de efectos sonoros de vangarda (glissandi, frullato, voz e sons simultáneos, bouché, sordinas), así como dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	14 (30 minutos)
III	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente. Adestramento progresivo da memoria.	14 (10 minutos)
IV	Estudo do repertorio solista para trompa	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumnado en relación á trompa. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente programación docente.	TODAS (30 minutos)
V	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2 (20 minutos)
VI	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	2 (20 minutos)
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE				3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
				V	VI	VII		
Presencial	Clases prácticas			24	24	24		
	Audicións			4	4	4		
	Titorías			2	2	2		
Non presenciais	Traballo persoal			270	270	270		
Total de horas cuatrimestrais				300	300	300		

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso.
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumnado ao longo da semana. Esta revisión farase presencial, e no suposto de que por normativa Covid sexa non presencial, farase polos medios telemáticos que mellor se adaten ao alumnado en cada caso.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dixitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como oínte nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 20 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuatrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Programación docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 15 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

	programados no curso e cuatrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E11, E12, E14, E15, E16, E10

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

TROMPA V: **Técnica:** Escalas completas ata catro alteracións, en semicorcheas e M.M. = 112. Intervalos de 7ª e 8ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicios de dobre son. **Métodos:** GALLAY: 12 estudos brillantes; NEULING: 30 estudos para trompa baixa (estudos 1 ao 15); BOUTRY: 14 estudos breves para trompa (estudos 1 ao 7). **Repertorio solista:** STAMITZ, C.: Concerto en mib maior; HINDEMITH, P.: Concerto; KIEL, A.: Concerto Op. 23; MISHORI, E.: Prolongued schofar variations

TROMPA VI: **Técnica:** Escalas completas de catro a sete alteracións, en semicorcheas e M.M. = 112. Intervalos de 7ª e 8ª das mesmas escalas en corcheas. Arpexios das escalas con inversión e sin elas e arpexios de sétima de dominante con inversións. Exercicios de pedales na extensión dunha octava cromáticamente. Exercicios de dobre son. **Métodos:** ALPHONSE, M.: 6º Caderno dos 200 estudos para trompa; NEULING: 30 estudos para trompa baixa (estudos 15 ao 30); BOUTRY: 14 estudos breves para trompa (estudos 8 ao 14). **Repertorio solista:** MOZART, W.A.: Concerto nº 4 Kv 495; ROSSINI, G.: Preludio, tema e variacións; TERWILLIGER, E.: Till Eulenspiegels lustige; WEBER, C.M.: Concertino

TROMPA VII: **Técnica:** Coñecemento e práctica da interpretación da trompa natural. **Métodos:** ZARZO, V.: 18 estudos novos (estudos 1 ao 18); BOURGUE, D.: Suites de Bach (suites 1 a 3). **Repertorio solista:** STRAUSS, R.: Concerto nº 2 en mib maior; GLIERE, R.: Concerto Op. 91. **Repertorio con trompa natural:** BEETHOVEN, L.: Sonata Op. 17; MOZART, W.A.: Concerto nº 3 Kv. 447.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ROSEN, Charles: O estilo clásico: Haydn, mozart, Beethoven. Madrid: Alianza Música, 1986
COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994
BENNET, Roy: Una breve historia de música
BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993
DESCHAUSSEES, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998
ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986
CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934
FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales
HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		REPERTORIO ORQUESTAL E INSTRUMENTOS AFÍNS (I – IV)									
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO		TROMPA	
CARÁCTER	OBRIGATORIA							TIPO DE CLASES		INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO		JUAN CARLOS DÍAZ ÁLVAREZ	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	ÓSCAR DAVILA MARIÑO	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1	
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					Idiomas		
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	ÓSCAR DAVILA MARIÑO ENRIQUE LORENZO VILA				oscardavila@csmvigo.com enriquelorenzo@csmvigo.com						

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015) / 171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento, de ser o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento, de ser o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns, de ser o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os precisados na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro coñecementos e habilidades adquiridas no cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Instrumento e orquestra. A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos, así como desenvolver o coñecemento e a práctica interpretativa do repertorio do propio instrumento e os instrumentos afíns nos diferentes períodos da historia da música.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
COMPETENCIAS XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
COMP. ESPECÍFICAS INTERPRETACIÓN	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
1. Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar e gozar da música das diferentes épocas e estilos, e para enriquecer as súas posibilidades de comunicación e de realización persoal.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
2. Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
3. Interpretar, analizar e valorar de xeito crítico a calidade da música en relación cos seus valores intrínsecos.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
4. Aplicar os coñecementos harmónicos, formais e históricos para obter unha interpretación artística de calidade.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
5. Ter a disposición necesaria para saber integrarse nun grupo como un membro máis do mesmo ou para actuar como responsable do conxunto. Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
6. Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
7. Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3,

	E14, E15, E18, E19, E110
8. Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E1, E2, E3, E4, E5, E18, E19, E110

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Literatura do instrumento do repertorio orquestral e operístico tanto de solos como paxaxes de tutti.	Estudio e Práctica do repertorio orquestral e operístico, pasaxes a só e <i>tutti</i> do repertorio orquestral para trompa das distintas épocas e estilos da historia da música. Estudio das épocas, estilos e compositores da historia da música relacionadas cos pasaxes orquestrais traballados no curso. Procura e selección de información sobre a evolución histórica da trompa e o repertorio orquestral traballado no curso (compositor, época, estilo, versións, ...)	16 (20')
II	Repertorio orquestral e operístico que se consideren imprescindibles para o dominio da capacidade musical do alumnado.	Estudo do repertorio orquestral e operístico que se consideren imprescindibles para o dominio da capacidade musical do alumno en relación ao seu instrumento. Práctica da transposición e a lectura a primeira vista, a articulación, ornamentación, fraseo, afinación, sonoridade e efectos sonoros a través de estudos e extractos do repertorio orquestral de trompa.	16 (10')
III	Coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio sinfónico e operístico	Aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio sinfónico e operístico. Estudo dos distintos estilos e épocas da historia da música; a evolución histórica da trompa: trompa de caza, trompa natural, tuba wagneriana, trompas actuais e a técnica da trompa natural. Traballo dos aspectos técnicos e musicais utilizados no repertorio orquestral (articulación, ornamentación, fraseo, afinación, sonoridade, efectos sonoros, ...). Estudo de exercicios técnicos relacionados con pasaxes do repertorio orquestral de trompa	16 (10')
IV	Repertorio orquestral e operístico, análise e a comprensión de diferentes versións.	Audición e estudo do repertorio orquestral e operístico dende a análise e a comprensión de diferentes versións de grandes intérpretes de todos os tempos. Audicións comparadas de sós orquestrais de diferentes orquestras e intérpretes. Práctica de extractos orquestrais representativos dos distintos estilos e épocas da historia da música. Procura e selección de información sobre diferentes versións dos pasaxes orquestrais de trompa e instrumentos afíns a través das TIC e a bibliografía especializada.	16 (10')
V	Preparación das probas para o acceso as orquestras sinfónicas actuais	Preparación das probas de ingreso requiridas para o acceso nas orquestras sinfónicas actuais. Procura e selección de información sobre probas para o acceso a orquestras sinfónicas profesionais. Estudio da preparación psicolóxica e o entreno metal para presentarse as probas de acceso as orquestras sinfónicas. Traballo do repertorio orquestral máis solicitado nas orquestras profesionais.	16 (10')
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADES E DESCRIPCIÓN		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		TOTAL HORAS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Horas Presenciais	Clases prácticas	15	15	15	15					17
	Avaliación	1	1	1	1					
	Tutorías	1	1	1	1					
Horas Non presenciais	Traballo persoal	75	75	75	75					75
Total de horas por cuadrimestre		90	90	90	90					90

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizárase nas primeiras sesións do curso para coñecer o nivel no que se encontra o alumnado e o seu coñecemento do repertorio orquestral representativo da trompa.
Traballo de aula	Actividades de ensino aprendizaxe (introducción, desenvolvemento e reforzo)
Traballo escrito	Ca seguinte estrutura: portada, introducción, pasaxes orquestrais nos distintos estilos, conclusión e referencias bibliográficas; que conteña citas bibliográficas. Pescuda e análise do repertorio orquestral dende unha visión interpretativa, histórica e estética a través de busquedas por internet, videos de youtube, discografía, spotify e bibliografía especializada. Temas: Barroco, clasicismo, primeiro romanticismo; segundo romanticismo, posromanticismo, música contemporánea, así como historia e desenvolvemento da trompa.
Audición	Audición pública onde o alumnado deberá interpretar 6 extractos orquestrais entre os traballados durante o cuadrimestre. A audición realizarase no final do cuadrimestre nas datas propostas pola Xefatura de estudos.

6. Avaliación

A ensinanza é de carácter presencial e de asistencia obrigatoria. A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuadrimestre, cada unha delas correspondente ordinaria e extraordinaria.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN		
	ORDINARIA AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS

Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	40%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	10%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	5. Redactar un traballo escrito con portada, introducción, pasaxes orquestrais nos distintos estilos, conclusión e referencias bibliográficas; que conteña citas bibliográficas, e demostre a procura e selección de información sobre aspectos estéticos e estilísticos (compositores, intérpretes,...) a evolución histórica e técnica da trompa e instrumentos afíns, así como análise das versións de pasaxes orquestrais de trompistas de recoñecido prestixio co fin de obter criterios interpretativos, persoais e razonados.	20%	T1, T2, T3, T4, T8, T13, T14, X5, X9, X12, X14, X15, X18, X20, X25, X27, E19
As faltas de asistencia (3 faltas a clase de cámara / conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.			
ALTERNATIVA	Avaliación alternativa (Para o alumnado con perda de avaliación continua)	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	50%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	20%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	50%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	20%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110

			EI3, EI4, EI5, EI6, EI8, EI9, EI10
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI6, EI8, EI9, EI10
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI6, EI8, EI9, EI10

ERASMUS

O alumnado oficial que participe en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que o restantes alumnado oficial. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado estranxeiro participante en programas de intercambio internacional será avaliado de igual forma que o alumnado oficial. No caso de non realizar un curso ou cuatrimestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a administración educativa.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS (Orientativas)

Pasaxes orquestrais dos libros: Probespiel (Ed. Peters (Ritzkowsky/Spach), Anthology of French horn music (Ed Mel Bay), Horn Player's (Ed. Arthur Labar)

I Cuatrimestre: L. v. Beethoven: Fidelio, Sinfonías 1, 2, 3, 4, 5, 6. (Probespiel). J. Brahms: Sinfonías 1 e 4, Obertura académica festiva, Variacións sobre un tema de Haydn G. Verdi: Otello (Probespiel). Puccini: Tosca (Probespiel). R. Schumann: Sinfonía 3. (Probespiel). R. Wagner- Götterdämmerung, 2º Acto III Cuatrimestre: L. v. Beethoven: Sinfonía 8 e 9 (Probespiel). G. Mahler: Sinfonía 1, 3 F. Mendelssohn: Sinfonía 3 M. Ravel: Pavana para unha infanta difunta (Probespiel). A. Dvorak: Sinfonía 8, 9 Cesar Franck: Sinfonía en Re m (Probespiel). P. I. Tchaikovsky: Sinfonía 4 (Probespiel). J. S. Bach: Concerto de Brandenburgo I (Probespiel). A. Bruckner: Sinfonía 4 (Probespiel).	II Cuatrimestre: W.A. Mozart : Sinfonía 29, 40 e Così fan tutte F. Mendelssohn: Soño dunha noite de verán (Probespiel). D. Shostakovich: Sinfonía 5 R. Strauss: Don Xoán, Till Eulenspiegel. Vida de heroe. (Probespiel). P.I. Tchaikovsky: Sinfonía 5 (Probespiel). R. Wagner: O ouro do Rin (Probespiel). C.M. von Weber: Freischütz, Obertura Oberon Rimsky Korsakov: scheherazade (Anthology of French horn music) IV Cuatrimestre: J. S. Bach: Misa en si m (Probespiel). J. Brahms: Sinfonía 2, 3, Concerto de piano 1, 2 (Probespiel). M. Ravel: Bolero I. Stravinsky: Páxaro de lume , Consagración da primavera R. Wagner: Sigfrido "long call", Sigfrido Idilio, Lohengrin, Rheingold (Probespiel). C. Saint-Saëns: Sinfonía 3 R. Strauss: Don Quixote (2.ª Trompa: variaciones VII y VIII) e (Probespiel). S. Rachmaninov: Concerto para piano nº 2 (1er Movimiento)
---	---

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Zarzo, V. (1994). La trompa, historia y desarrollo. Ed. Seyer. Zarzo, V (1994) Compendio sobre las escuelas europeas de trompa. Ed. Piles. Cuevas, R.F. (1994). La trompa. Ed. Mundimúsica. Tuckwell, B. (1983). Horn. Ed. MacDonald. Morley –Pegge, R. The French horn (1978). Ed. Ernest Benn. García, R. (2015). Cómo preparar con éxito un concierto o audición. Ed.Redbook García, R. (2017). Entrenamiento mental para músicos. Ed.Redbook	Bukofzer, M. (1986). La música en la época barroca. Ed Alianza Música. Desportes, Yvonne; Bernaud, Alain (1995). Manual práctico para el reconocimiento de los estilos desde Bach a Ravel. Ed. Real Musical. Harrison, Sidney (1984). Como apreciar la música. Madrid: Edaf Donington, Robert (1998). La música y sus instrumentos. Madrid: Alianza Editorial
---	---

Programación Docente de TROMPA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		REPERTORIO ORQUESTAL E INSTRUMENTOS AFÍNS (V-VI)									
ESPECIALIDADE		INTERPRETACIÓN						ITINERARIO		TROMPA	
CARÁCTER		OBRIGATORIA						TIPO DE CLASES		INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO		VENTO METAL						XEFE/A DO DEPARTAMENTO		JUAN CARLOS DÍAZ ÁLVAREZ	
CURSOS		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	
CUADRIMESTRE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	
ETCS/ CUADRIMESTRE						3,5	3,5			Idiomas	
DOCENTES		NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
		ÓSCAR DAVILA MARIÑO ENRIQUE LORENZO VILA				oscardavila@csmvigo.com enriquelorenzo@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015) / 171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento, de ser o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento, de ser o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns, de ser o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os precisados na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro coñecementos e habilidades adquiridas no cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Instrumento e orquestra. A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos, así como desenvolver o coñecemento e a práctica interpretativa do repertorio do propio instrumento e os instrumentos afíns nos diferentes períodos da historia da música.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
COMPETENCIAS XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
COMP. ESPECÍFICAS INTERPRETACIÓN	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
1. Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar e gozar da música das diferentes épocas e estilos, e para enriquecer as súas posibilidades de comunicación e de realización persoal.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
2. Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
3. Interpretar, analizar e valorar de xeito crítico a calidade da música en relación cos seus valores intrínsecos.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
4. Aplicar os coñecementos harmónicos, formais e históricos para obter unha interpretación artística de calidade.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
5. Ter a disposición necesaria para saber integrarse nun grupo como un membro máis do mesmo ou para actuar como responsable do conxunto. Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
6. Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10
7. Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, EI1, EI2, EI3,

	E14, E15, E18, E19, E110
8. Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E1, E2, E3, E4, E5, E18, E19, E110

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Literatura do instrumento do repertorio orquestral e operístico tanto de solos como paxaxes de tutti.	Estudio e Práctica do repertorio orquestral e operístico, pasaxes a só e <i>tutti</i> do repertorio orquestral para trompa das distintas épocas e estilos da historia da música. Estudio das épocas, estilos e compositores da historia da música relacionadas cos pasaxes orquestrais traballados no curso. Procura e selección de información sobre a evolución histórica da trompa e o repertorio orquestral traballado no curso (compositor, época, estilo, versións, ...)	16 (20')
II	Repertorio orquestral e operístico que se consideren imprescindibles para o dominio da capacidade musical do alumnado.	Estudo do repertorio orquestral e operístico que se consideren imprescindibles para o dominio da capacidade musical do alumno en relación ao seu instrumento. Práctica da transposición e a lectura a primeira vista, a articulación, ornamentación, fraseo, afinación, sonoridade e efectos sonoros a través de estudos e extractos do repertorio orquestral de trompa.	16 (10')
III	Coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio sinfónico e operístico	Aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompa na execución do repertorio sinfónico e operístico. Estudo dos distintos estilos e épocas da historia da música; a evolución histórica da trompa: trompa de caza, trompa natural, tuba wagneriana, trompas actuais e a técnica da trompa natural. Traballo dos aspectos técnicos e musicais utilizados no repertorio orquestral (articulación, ornamentación, fraseo, afinación, sonoridade, efectos sonoros, ...). Estudo de exercicios técnicos relacionados con pasaxes do repertorio orquestral de trompa	16 (10')
IV	Repertorio orquestral e operístico, análise e a comprensión de diferentes versións.	Audición e estudo do repertorio orquestral e operístico dende a análise e a comprensión de diferentes versións de grandes intérpretes de todos os tempos. Audicións comparadas de sós orquestrais de diferentes orquestras e intérpretes. Práctica de extractos orquestrais representativos dos distintos estilos e épocas da historia da música. Procura e selección de información sobre diferentes versións dos pasaxes orquestrais de trompa e instrumentos afíns a través das TIC e a bibliografía especializada.	16 (10')
V	Preparación das probas para o acceso as orquestras sinfónicas actuais	Preparación das probas de ingreso requiridas para o acceso nas orquestras sinfónicas actuais. Procura e selección de información sobre probas para o acceso a orquestras sinfónicas profesionais. Estudio da preparación psicolóxica e o entrenamento mental para presentarse as probas de acceso as orquestras sinfónicas. Traballo do repertorio orquestral máis solicitado nas probas de acceso a orquestras profesionais.	16 (10')
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADES E DESCRIPCIÓN		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		TOTAL HORAS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Horas Presenciais	Clases prácticas Avaliación Tutorías					15 1 1	15 1 1			17
Horas Non presenciais	Traballo persoal					88	88			88
Total de horas por cuatrimestre						105	105			105

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Avaliación inicial	Realizarase nas primeiras sesións do curso para coñecer o nivel no que se encontra o alumnado e o seu coñecemento do repertorio orquestral representativo da trompa.
Traballo de aula	Actividades de ensino aprendizaxe (introducción, desenvolvemento e reforzo)
Traballo escrito	Ca seguinte estrutura: portada, introducción, pasaxes orquestrais nos distintos estilos, conclusión e referencias bibliográficas e que conteña citas bibliográficas. Pescuda e análise do repertorio orquestral dende unha visión interpretativa, histórica e estética a través de buscas por internet, vídeos de youtube, discografía, spotify e bibliografía especializada. Temas: Barroco, clasicismo, primeiro romanticismo; segundo romanticismo, posromanticismo, música contemporánea, así como historia e desenvolvemento da trompa e probas de acceso a agrupacións profesionais (VI).
Audición	Audición pública onde o alumnado deberá interpretar 6 extractos orquestrais entre os traballados durante o cuatrimestre. A audición realizarase no final do cuatrimestre nas datas propostas pola Xefatura de estudos.

6. Avaliación

A ensinanza é de carácter presencial e de asistencia obrigatoria. A avaliación é continua e o alumno/a disporá de dúas convocatorias por cuatrimestre, cada unha delas correspondente ordinaria e extraordinaria.

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN		
	ORDINARIA AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS

Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	40%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	10%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	5. Redactar un traballo escrito con portada, introducción, pasaxes orquestrais nos distintos estilos, conclusión, referencias bibliográficas, así como citas bibliográficas que demostre a procura e selección de información sobre aspectos estéticos e estilísticos (compositores, intérpretes,...) do repertorio orquestral, probas de acceso as orquestras profesionais (VI), a evolución histórica e técnica da trompa e instrumentos afíns, así como análise das versións de pasaxes orquestrais de trompistas de recoñecido prestixio co fin de obter criterios interpretativos, persoais e razonados.	20%	T1, T2, T3, T4, T8, T13, T14, X5, X9, X12, X14, X15, X18, X20, X25, X27, E19
As faltas de asistencia (3 faltas a clase de cámara / conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.			
ALTERNATIVA	Avaliación alternativa (Para o alumnado con perda de avaliación continua)	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	50%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	20%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Caderno do profesorado (rexistro da audición)	1. Interpretar en público pasaxes do repertorio orquestral, a só e <i>tutti</i> , para trompa de acordo cos criterios de estilo correspondente (harmónicos, formais, históricos, ...) de forma adecuada a partitura demostrando calidade artística, capacidade expresiva e comunicativa, autocontrol e dominio da memoria.	50%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X12, X13, X15, X17, X21, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	2. Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos do repertorio orquestral de trompa valorando a importancia do estudo persoal e incorporando as suxestións do profesorado.	20%	T1, T3, T6, T8, T12, T13, T15, X3, X6, X8, X10, X11, X15, X18, X20, X25, X27, E19

			X11, X15, X21, X24, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula)	3. Demostrar dominio na execución de estudos ou pasaxes de repertorio orquestral sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.	10%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110
Caderno do profesorado (rexistro do traballo de aula e a audición)	4. Demostrar sensibilidade auditiva na afinación, sonoridade, articulación, ornamentación e efectos sonoros, atendendo ás necesidades interpretativas das distintas épocas e estilos do repertorio orquestral de trompa.	20%	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X10, X11, X13, X14, X15, X17, E11, E12, E13, E14, E15, E16, E18, E19, E110

ERASMUS

O alumnado oficial que participe en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que o restantes alumnado oficial. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado estranxeiro participante en programas de intercambio internacional será avaliado de igual forma que o alumnado oficial. No caso de non realizar un curso ou cuatrimestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a administración educativa.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS (Orientativas)

Pasaxes orquestrais dos libros: Probespiel (Ed. Peters (Ritzkowsky/Spach), Anthology of French horn music (Ed Mel Bay), Horn Player's (Ed. Arthur Labar)

V Cuatrimestre: J. Haydn: Sinfonía 31 L. van Beethoven: Sinfonía 7 R. Schubert: Sinfonía 3, 9 G. Rossini: Obertura Semiramide H. Berlioz: Romeo y Julieta A. Dvorak: Concerto de violonchelo M. Ravel: Concerto para piano en Sol M. Mussorgsky/Ravel: Cadros dunha exposición G. Mahler: Sinfonía 5ª (Probespiel), 7ª (II mov.: 1 compás antes de 108 a 110), 9ª (Probespiel). A. Schoenberg: Sinfonía de cámara 1 (19-33 y 72-76)	VI Cuatrimestre: J. S. Bach: misa en si m (Probespiel). L.v. Beethoven: sinfonía 7, 9 (Probespiel). J. Brahms: sinfonía 1ª, 2ª, Concerto de piano 1 (Probespiel). R. Strauss: Don Xoan, Vida de héroe, Till Eulenspiegel, (Probespiel) e Don Quixote (2ª Trompa: variaciones VII y VIII) e pasaxes de Probespiel. P.I.Tchaikovsky: sinfonía 5 (Probespiel). A. Brukner: Sinfonía 4 (Probespiel). G. Mahler: Sinfonía 7, 9 (Probespiel). D. Shostakovich: Sinfonía 5 A. Schoenberg: Sinfonía de cámara 1 (19-33 y 72-76) Wagner: Sigfrido "long call", Sigfrido Idilio
--	--

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Zarzo, V. (1994). La trompa, historia y desarrollo. Ed. Seyer. Zarzo, V (1994) Compendio sobre las escuelas europeas de trompa. Ed. Piles. Cuevas, R.F. (1994). La trompa. Ed. Mundimúsica. Tuckwell, B. (1983). Horn. Ed. MacDonald. Morley –Pegge, R. The French horn (1978). Ed. Ernest Benn. García, R. (2015). Cómo preparar con éxito un concierto o audición. Ed.Redbook García, R. (2017). Entrenamiento mental para músicos. Ed.Redbook	Bukofzer, M. (1986). <i>La música en la época barroca</i> . Ed Alianza Música. Desportes, Yvonne; Bernaud, Alain (1995). <i>Manual práctico para el reconocimiento de los estilos desde Bach a Ravel</i> . Ed. Real Musical. Harrison, Sidney (1984). <i>Como apreciar la música</i> . Madrid: Edaf Donington, Robert (1998). <i>La música y sus instrumentos</i> . Madrid: Alianza Editorial
--	--